

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 9 – Černý Most, Gen. Janouška 1006

Adresa: Gen. Janouška 1006, 198 00 Praha 9 – Černý Most

Identifikátor školy: 600 040 577

Termín konání inspekce: 18., 20. – 21., 25. – 26. září 2006

Čj:	ČŠI 432/06-01
Signatura	ba9ca101

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Škola byla zřízena Městskou částí Praha 14 se sídlem Praha 9 – Černý Most, Bratří Venclíků 1073. Vykonalá činnost základní školy (kapacita 1 200 žáků), školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

Vzdělává žáky podle vzdělávacího programu *Základní škola* (v některých třídách s rozšířeným vyučováním jazyků).

PŘEDMĚT INSPEKCE

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- **Řízení školy a personální podmínky vzdělávání**
- **Průběh vzdělávání**

INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ

Řízení školy a personální podmínky vzdělávání žáků

Ředitelka školy je ve funkci od září 2004. Má vypracovanou *Koncepci rozvoje základní školy*, která navazuje na základní záměry rozvoje vzdělávací soustavy a je zaměřena na ekologickou výchovu, která prolíná všemi předměty. Pod jejím vedením škola navázala na participaci v projektech Evropské unie a získala mezinárodní tituly *Eco-schools červen 2006 – 2008* a *Škola udržitelného rozvoje 1. stupně pro rok 2005 – 2008*.

Většinu pravomocí v oblasti pedagogického řízení ředitelka školy delegovala na své tři zástupce (dvě zástupkyně pro 1. stupeň, jeden zástupce pro 2. stupeň) a koordinátory pro ekologickou výchovu a problematiku poradenství.

Důležitým článkem řízení 1. stupně jsou dvě zástupkyně, jejichž plánovací, organizační, administrativní, kontrolní a metodická činnost je zaměřena především na dosahování a zajišťování kvality vzdělávání. Obě zástupkyně jasně identifikují klíčové problémy ve výuce a opatření, která přijímají, jsou adekvátní situaci i profesní zralosti jednotlivých učitelek. Metodická sdružení jsou ustanovena podle ročníků, funkce metodických vedoucích jsou obsazeny uváženě, zkušené učitelky pomáhají svým začínajícím kolegyním. Především díky profesionálnímu přístupu obou zástupkyň je řízení 1. stupně plně funkční.

Zástupce ředitelky pro 2. stupeň je ve funkci teprve od září 2006. Rychle a operativně se zapracovává a orientuje v oblasti svých kompetencí. V organizačních záležitostech je podporován ostatními členy vedení. Zároveň je správcem počítačové sítě a erudovaně se věnuje problematice informačních technologií. Předmětové komise na 2. stupni jsou zřízeny podle jednotlivých předmětů. Činnost jednotlivých komisí je formální, není vytvořen systém jejich spolupráce. V době inspekce nikdo nevykonával funkci školního koordinátora ŠVP (školní vzdělávací program).

Do organizační struktury patří i školní poradenské centrum (3 výchovní poradci, 2 speciální pedagogové, školní psychologka). Obsah jeho činnosti je strukturován do tří oblastí (kariérní poradenství, péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a prevence sociálně patologických jevů). Ty mají kvalitativně rozdílnou úroveň, která se odvíjí jak od stanovené

pracovní náplně jednotlivých pracovníků, tak od jejich komunikačních dovedností i od absence nastavení podrobnějších pravidel spolupráce s kolegy.

Organizační struktura odpovídá potřebám řízení školy této velikosti, působení všech tří zástupců je soudržné s rozhodováním ředitelky, avšak dílčí nedostatky se projevují v oblasti přenosu informací. Metodickými, kontrolními a organizačními funkcemi jsou pověřováni i vyučující bez zkušeností i vyučující bez schopnosti pozitivně ovlivňovat své kolegy a celkovou výchovně-vzdělávací strategii školy. Někteří vyučující ne zcela rozumějí cílům a nárokům vedení školy, které ne vždy přesvědčivě argumentuje a srozumitelně vysvětluje své záměry a svá rozhodnutí. Tento problém se v současné době odráží ve vyhrocených vztazích mezi ředitelkou a částí pedagogického sboru a vytváří nepříznivé sociální klima uvnitř školy.

V oblasti personální agendy byly zjištěny nedostatky v osobních spisech pedagogických pracovníků. U vybraných pedagogických pracovníků byly zjištěny nesprávně uzavřené pracovní smlouvy. Pedagogickým pracovníkům, kteří studují, chyběla potvrzení o studiu. U platových výměrů vybraného vzorku pedagogických pracovníků chyběly doklady o přiznání příplatku za vedení a přiznání osobního příplatku včetně zdůvodňování změn. Vzhledem k dvojnásobné fluktuaci oproti roku 2005 bylo prověřeno ukončení pracovního poměru 18 pedagogických pracovníků v roce 2006. Z důvodu skončení pracovní smlouvy na dobu určitou odešlo 8 pedagogů, z toho byli 3 důchodci, 8 pedagogů ukončilo pracovní poměr dohodou, 1 pedagog odešel do starobního důchodu. Jeden pracovní poměr byl ukončen výpovědí pro nadbytečnost. Personální složky byly nepřehledné.

Ředitelka prozatím neabsolvovala funkční studium pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, navštěvuje však dílčí semináře pro řídicí pracovníky.

Pedagogický sbor tvoří 68 pedagogických pracovníků včetně vedení školy. Dlouhodobě neuspokojivý je malý počet vyučujících s odbornou kvalifikací na 1. stupni – z 22 třídních učitelek jen 9 splňuje podmínky odborné kvalifikace (pro srovnání: v roce 2001 měly ze 7 třídních učitelek v 1. a 2. r. jen 2 odbornou kvalifikaci pro výuku na 1. stupni).

Odborná kvalifikace pedagogů na 2. stupni je příznivější, neboť ze 17 třídních vyučujících jen 2 nesplňují požadavky odborné kvalifikace, z 10 netřídních 4. Někteří pedagogové si doplňují nebo v brzké době ukončí příslušné vysokoškolské studium.

Přestože absence odborné kvalifikace automaticky neznamená nižší kvalitu výuky u jednotlivců, nedostatek vyučujících, kteří by měli zároveň odbornou kvalifikaci, zkušenosti a velký potenciál k profesnímu rozvoji, celkově limituje proces generování mimořádných pedagogických osobností, které by se mohly stát lídry modernizace pedagogického procesu v době kurikulární reformy.

Ředitelka zpracovala *Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2006/2007*. Obsah vzdělávání koresponduje s prioritami školy, ale prozatím nevychází z analýzy potřeb a vztahů uvnitř sboru.

Průběh vzdělávání

Převažuje frontální forma výuky, s dominantní rolí učitelek, s ojedinělým vhodným využitím kooperativních činností a zaměřením na individualitu jednotlivých žáků. Důraz je kladen na memorování a reprodukci informací a postupů, definování bez samostatného nacházení souvislostí a zákonitostí, s formálním nebo okrajovým využitím vlastních zkušeností žáků. Toto základní schéma učitelé s různou mírou aktivizace žáků naplňují řízenou prací s učebnicemi, pracovními listy a sešity, kartičkami, výkladem apod., s uplatňováním prvků soutěživosti, někdy se snahou diferencovat učivo podle schopností nebo tempa jednotlivých dětí. Využití dostupné, někdy i výjimečně kvalitní vyučovací techniky, je spíše ojedinělé.

Učitelé také málo využívají prostorové zázemí v budově pro činnostní učení a pro relaxaci žáků, naproti tomu venkovní areál školy je využíván. Pozitivem jsou poměrně časté návštěvy muzeí, různé exkurze apod.

V aplikovaném způsobu vyučování je málo času vymezeno pro samostatné objevování, práci s informacemi, pomůckami, pozorování a experimentování, hledání kritérií a argumentů pro rozhodování, kladení otázek, vzájemnou diskusi a spolupráci žáků. Ti nemají prakticky žádný vliv na plánování vlastního učení, rozhodování, možnost volby, podíl na formulování cílů, uplatnění vlastních názorů a zkušeností, reflexi a sebehodnocení. V rámci tohoto pedagogického stylu je kvalita výuky jednotlivých učitelů rozložena ve škále od nepřijatelné úrovně (nenavázání komunikace s dětmi, zmatené zadávání instrukcí a úkolů, přehlížení negativních sociálních projevů žáků) až po velmi dobrou úroveň s vyváženými činnostmi, pozitivním naladěním dětí, projevovaným očekáváním úspěchu, automatizací režimových momentů, jasnými pravidly jednání a soustavným vytvářením bezpečného sociálního prostředí.

Inovace převažujícího stereotypu je postupná, u jednotlivých učitelů se objevují např. elementy činnostního a kooperativního učení, avšak účinné strategie rozvoje klíčových kompetencí žáků zatím nejsou jednoznačně pojmenovány, sdíleny všemi vyučujícími a systematicky uplatňovány. Obsah výuky koresponduje s osnovami zvoleného vzdělávacího programu, učební plán je respektován. Organizace vyučování v úhrnu odpovídá potřebám mladšího i staršího školního věku s tím, že k datu inspekce nebyl vypracován stabilní rozvrh hodin, byly v něm shledány dílčí nedostatky a nejasnosti týkající se volitelných předmětů. Příčinou byly průběžné změny úvazků a personální změny.

Díky angažovanosti a věcné komunikaci většiny zúčastněných (třídních učitelek, zástupkyň, pracovníků školní poradenské služby) je na 1. stupni postupně prohlubována podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, na 2. stupni ještě přetrvávají rezervy v komunikaci mezi zainteresovanými pedagogickými pracovníky. Podpora mimořádně nadaných dětí je zatím v přípravné fázi.

Podle dotazníku, zadaného v sedmém a devátém ročníku stovce žáků, jsou ve škole spokojeny tři čtvrtiny respondentů, výraznou nespokojenost projevilo pouze 5%. Vztahy uvnitř třídních kolektivů jsou značně harmonické (pro 95% dětí) a stejně tak žáci projevují ve výrazné většině důvěru svým učitelům. Žáci jsou dobře informováni o problematice sociálně patologických jevů. Silně kritický vztah zaujímají žáci ke stavu hygienických zařízení ve škole, částečně také k nabídce i obsahu činnosti školou pořádaných kroužků a chutnosti obědů ve školní jídelně. Zde jmenované dotazované oblasti jsou však v porovnání s obdobnými pražskými školami standardní.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností čj. 26 138/2004-21 ze dne 17. září 2004 s účinností od 1. září 2004
2. Zřizovací listina čj. OŠ/05/000064 ze dne 29. září 2005 s účinností od 1. října 2005
3. Jmenování ředitelky školy čj. 28/SKA/04 ze dne 23. června 2004 s účinností od 1. září 2004
4. Jmenování do funkcí zástupkyň ředitelky školy ze dne 1. září 2004 s účinností od 1. září 2004
5. Jmenování do funkce zástupce ředitelky pro 2. stupeň ze dne 31. července 2006 od 1. srpna 2006

6. Rozvrh hodin pro školní rok 2006/2007 k datu inspekce
7. Vnitřní řád školy pro žáky schválený pedagogickou radou 1. září 2006
8. Informace k podkladu pro vypracování dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně-vzdělávací soustavy hl. m. Prahy od roku 2006
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2005/2006
10. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2005/2006, 2006/2007
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
12. Vnitřní dokumentace školy – koncepce rozvoje základní školy, plán pedagogických rad, plán kontrolní a hospitační činnosti, plán – pokyny a úkoly od 18. září do 22. září 2006, informační list ZŠ – školní rok 2006/2007, plán práce ve školním roce 2006/2007
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na rok 2006/2007
14. Vnitřní řád pro pedagogické pracovníky schválený pedagogickou radou 1. září 2006
15. Osobní spisy pedagogických pracovníků s osobními čísly 159, 172, 173, 174, 187, 203, 206, 219, 295, 301, 302, 315, 327, 329, 330, 331, 343, 351, 487, 530, 762 a 2571

ZÁVĚR

Pozitiva:

- ***kvalitní práce zástupkyň pro 1. stupeň***
- ***převažující dobré vztahy mezi žáky***
- ***rozvíjení ekologické výchovy***
- ***dobrá informovanost žáků o sociálně patologických jevech***

Negativa:

- ***nedostatky v komunikaci mezi vedením školy a učiteli***
- ***malé zastoupení účinných moderních metod vyučování***
- ***chybějící odborná kvalifikace většiny učitelů na 1. stupni***
- ***nedostatky v personální dokumentaci***

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Pocová	Jana Pocová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Zdeněk Bělecký	Z. Bělecký, v. r.

Člen týmu Mgr. Josef Černý

J. Černý, v. r.

Člen týmu Ing. Ivana Černá

I. Černá, v. r.

V Praze dne 16. října 2006

Razítko

Dle § 174 odst. 13 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu: Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 17. října 2006

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Ilona Šťastná, ředitelka školy

I. Šťastná, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MČ Praha 14, Bří. Venclíků 1073, 198 21 Praha 9 – Černý Most	3. listopad 2006	ČŠI 432/06-01
Školská rada: Mgr. Viktor Mach, Smikova 835, 198 00 Praha 9	3. listopad 2006	ČŠI 432/06-01

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.